

Nr 1744

av fru Åsbrink

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m.

På längre sikt kan abortfrågan säkerligen bäst lösas genom kraftigt ökade insatser i fråga om abortförebyggande åtgärder. De i samband därmed i propositionen framlagda förslagen måste betecknas som både riktiga och framsynta och värda att satsa betydande samhällliga resurser på.

I förslaget i propositionen om ett anslag på 4 milj. kr. för information om familjeplanering sker en egendomlig inskränkning. Man utgår nämligen från att 2 milj. kr. skall anvisas till ungdoms- och kvinnoorganisationer. Lämpligen bör här i stället sättas ungdomsorganisationer jämte politiska och ideella organisationer.

I den del av propositionen som rör själva abortfrågan möter genomgående en syn på människan och människoblivandet som för stora grupper i vårt land ter sig helt främmande och rent av stötande.

På ett egendomligt ovetenskapligt sätt fastslår man att "fostret främst bör betraktas som en del av moderns kropp, över vilken hon själv bör få råda". Fostret, som dock är början till en ny självständig individ, fränkännes här varje uns av egenvärde.

Man begagnar termen livsdugligt om ett foster först när det nått en ålder av ca 18 veckor. Livsdugligheten torde dock sammanhånga med fostrets från början givna anlagsutrustning. När man längre fram i propositionen begagnar beteckningen viabilitet syftar man på fostrets förmåga att överleva utanför modern.

Slutligen talar man om att fostret "successivt utvecklas till en livsduglig varelse vars rätt till liv måste respekteras". Ärkebiskopen konstaterar, i det remissyttrande över abortutredningen i vilket en stor del av den svenska kristenheten instämde, att "i varje samhälle förutsättes finnas värden och intressen vilka det är samhällets uppgift att skydda *oberoende* av pluralitet i värderingar. Till det mest uppenbara av dessa värden *hör människans skydd till livet.*" Till detta hör också fostrets skydd till dess liv. Det är utifrån denna uppfattning omöjligt att härvid skilja mellan olika stadier i fosterutvecklingen och att dra upp tidsgränser beträffande livsduglighet, viabilitet etc.

Börjar man nagga på respekten för livet och dess okränkbarhet genom att införa fri tidig abort samtidigt som i debatten om "rätten till min död" i förlängningen skrämmande skymtar tilltaget att värdera också där "livsdugligheten", då föreligger den uppenbara risken för en upplösning av all respekt för livets okränkbarhet.

Propositionens abortförslag betecknas som ett understrykande av kvinnans alltmer fullständiga frigörelse. Även här torde man röra sig med ensidiga och delvis ohållbara argument. Snarare måste abortförslaget betraktas som ett ytterligare led i mannens fritagande från medansvar.

Erfarenheten visar att en kvinna som befunnit sig i abortsituation behöver som en erfaren gynekolog uttryckt saken "någon att hänga upp sin skuldkänsla på". Den blivande moderns situation kan likaledes vara utomordentligt svår, och hon behöver beredas allt det stöd samhället har att erbjuda av psykologiska, medicinska och ekonomiska resurser. Den nuvarande abortlagen synes bättre lämpad härtill än den föreslagna.

Läkare och sjukvårdspersonal måste i fråga om aborter ifall lagen om fri abort antages av riksdagen tillerkännas full rätt att befrias från att ta befattning därmed. Även för dessa parter torde den nu gällande lagen bättre skydda deras samveten.

Att aborten avkriminaliseras är en naturlig följd av viljan att ge hjälp åt nästan.

Vad i övrigt den föreslagna lagen beträffar kan man med skäl undra om det inte är att göra det alltför lätt för sig att låta den enbart bli en beskrivning av det nuvarande läget, så som man i abortutredning, abortkommitté och departement uppfattat detta. Principfrågan är viktig: Skall inte lagen även fungera normerande?

Med stöd av vad som anförts hemställes

- A. att riksdagen avslår propositionen 1974:70 i vad avser förslag till abortlag,
- B. att riksdagen antar förslaget till
 - 1. lag om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet,
 - 2. lag om ändring i lagen om allmän försäkring,
 - 3. lag om ändring i förordningen rörande kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel,
- C. att riksdagen till information om vissa abortförebyggande åtgärder m. m. för budgetåret 1974/75 under femte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 4 000 000 kr. varav 2 000 000 kr. tilldelas ungdomsorganisationer samt politiska och ideella organisationer.

Stockholm den 5 april 1974

EVA ASBRINK (s)